

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XLIII. De Commodo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

CAP. XL. De Commendatione. *vid. infr. Consilium.*

Axioma I.

Commendatio non inducit obligationem. *l. 12. §. 12. ubi Gloss. & Goth. Mand. adde Mornac. ad d. §. 12. ubi hanc opinionem præjudiciis firmat, adde omnino l. ult. C. quod cum eo. verb. commendant. ubi Goth. & Wesl. Mandat. n. 6.*

Ampliationis loco nota, quod hoc non modo procedat in materia mandati, quasi teneretur, ut mandator pro eo quem quis commendavit, sed ut etiam locum habeat in emptionibus, venditionibus, ita ut venditor non obligetur, si quid dixit commendandi causa, *l. 19. de edil. edit.*

Limita: nisi specialem qualitatem in re vendita prædicat, cujus intuitu rem charius vendit, *l. 43. de contrab. empt. vel aliquid se præstaturum promittit. l. 16. §. ult. de edil. ed. vid. Mornac. ad d. l. 19.*

II.

Laus & commendatio sui aliquando permittitur, *l. 4. §. 3. ubi Ant. Fab. de offic. proc. & sap. laudes nostras non gravate debemus audire. d. loc.*

CAP. XLI. De Commixtione.

Axioma I.

Quoties commixtio facta utriusque Domini voluntate, toties rem facit communem.

Ratio in §. 28. *Inst. de R. D.*

II.

Quoties commixtio facta sine Domini voluntate; toties communis non fit, sed dominium cuique manet salvum.

Ratio: quia singula corpora in suâ substantiâ durant, & in se manent distincta, §. 28. *Inst. de R. D.* distinctum ergo manet dominium.

Limit. modò quantum quisque habuerit demonstrari & probari possit; sic enim competit rei vindictio, aliâs verò actio communi dividundo.

CAP. XLII. De Commodato.

Axioma I.

Cujuscunque rei usus esse potest sine abusu, illa potest commodato dari.

Ratio: quia illa potest eidem finito usu restitui, in quo consistit natura commodati. Resigitur fungibiles, e.g. panis, frumentum, vinum commodato dari nequeunt, sed tantum res non fungibiles seu non consumibiles, v.g. equus, liber, &c. potest tamen pecunia ad pignorum commodum todari.

II.

Quoties impense in rem commodatam factæ minores sunt usu, toties non repetuntur. *l. 18. §. 2. ff. Commod.*

Ratio: quia ad has tenebatur Commodatarius ob usum, qui cum major fuerit quàm im-

pense, has absorbet. *l. 13. in fin. ff. de impens. in res domal. fact.*

Exemplum poterit esse in equo commodato, in quem ob morbum factæ impense.

CAP. XLIII. De Commodo.

Axioma I.

Commodum, à quo quispiam excluditur, certæ cujusdam personæ contemplatione, applicatur ei cujus contemplatione ille est exclusus, *l. post legatum §. 5. amittere 2. ff. de his, quæ ut ind. l. 2. §. si duo 7. ff. de collat. bon. l. pen. C. de Legat. l. 9. ubi Corn. C. de suis & legit. Bart. in l. uxorem. §. heres. ff. de legat. 3. Bald. in l. ult. C. de ind. vid. Angel. in l. Papinianus. §. quoniam vers. quid si filia. ff. de inoffic. test. Roman. in l. un. n. 63. vers. secundo, quia quando. C. quand. non pet. part. & conf. 32. n. 8. Alciat. conf. 479. n. 12. Philipp. Marth. inter Consil. Marp. conf. 21. n. 60. vol. 1. Curt. jun. conf. 87. n. 4.*

II.

Unicuique licet vigilare pro commodò suo etiam in alterius damnum. *l. pupillus 24. in fin. & l. qui autem 6. §. sciendum 7. ff. quæ in fraud. cred. Ludovicus Gomez. ad §. item si quis. Instit. de actionib. num. 40.* Sic v. c. cuilibet permillum est ædes suas altius tollere, aqua venas præcidere, torrentem vicini avertere, & munitionibus riparum locum & fluminis cursum agri sui tuendi causa aliquatenus immutare, atque ita suæ ipsius utilitati, etiam incommodum alterius inferre, dum ne id nocendi animo, sed citra æmulationem cujusquam fiat. *l. altius 8. C. de Servit. & ag. l. 1. §. denique n. l. in summa 2. §. idem Labeo 9. de ag. & ag. plur. l. 1. §. sed et si 7. Ne quid in flum. publ. l. 1. C. de alluv. Gail. 2. obs. 69. n. 10.* qui animus nocendi ex inverso forsan vicino lucro non præsumitur, ubi de utilitate facientis apparet. *l. merito 51. ff. pro Soc. Klock. de contrib. cap. 12. n. 138.*

III.

Non debet alicui commodum hinc accedere, unde pœnam potius merebatur. *c. etsi necesse sit §. extra de don. inter vir. & uxor.*

IV.

COMMODO ejus esse debet, cujus est periculum & incommodum, *l. fin. §. sed cum Cod. de furtis l. penultima. Cod. de suscept. lib. 10. l. Julianus 13. §. ex vendito 19. ff. de actionibus empti l. 12. Cod. eod. secundum naturam 10. ff. de Regulis Juris. §. item pretium. Institut. de empt. & vendit. Castrenf. conf. 133. num. 2. in fine, lib. 2. Anchar. conf. 180. Visa diligenter. num. 5. ubi is, qui acceptat legatum cum onere, tenetur ad onus, Thom. & Thomasset. in floribus legum. regul. 105. Pichard. ad §. placebat. n. 33. l. de legit. agnat. success. Mari. Antonin. var. resolut. lib. 1. resolut. 23. n. 4. Rot. decis. 149. num. 6. apud Farin. p. 2. re-*

cent. ubi quod commodum ejus est, cuius est & incommodum, & decis. 333. n. 1. ead. p. 2. ubi quod commodum non habens, neque debet habere incommodum, & decis. 175. n. 3. & decis. 677. n. 5. ubi quod commodum qui sentit, debet sentire etiam incommodum, Card. Tusch. pract. concl. tom. 5. lit. O. concl. 144. n. 5. Joan. Maria. Novar. quest. forens. lib. 1. quest. 17. n. 7. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 5. c. 96. n. 35. [hæc tamen res in infinitum non abit, vid. Grot. 2. de Jur. Pac. & Bell. c. 14. n. 12.] Ratio huius rei quod incommoda illum sequi debent, quem & commoda sequuntur, l. 1. §. fin. ff. de aqua plu. arc. quia omne incommodum aliquo commodo est compensandum, l. cum fisco 9. ff. ad Syllan. ubi quod omne commodum cum suo onere pertransit. Card. Tusch. tom. 8. lit. V. concl. 374. Escob. de ratiocin. c. 42. n. 12. & comput. 20. n. 24.

[Limitationis loco hanc regulam intellige, quando scil. commodi & incommodi par sit ratio, adeoque utrumque & commodum & incommodum ex eodem fonte proveniunt, atque insuper persona tam oneris, quam lucri capax iudicetur. Caterum quando dispar ratio adparet, non procedit. Exemplum est in muliere, qua licet ad successionem proximi Agnati impuberis admittatur, in suis tamen tutrix esse non potest. l. 73. ff. de Reg. Jur. Phil. Matth. ad l. 10. ff. de Reg. jur. n. 10.]

V.

COMMODUM ex malitia sua nemo reportare debet; v. infr. lib. 11. cap. de malitia.

VI.

Ad COMMODUM alicujus factum, contrarium effectum operari non debet, l. quod favorem 6. C. de legib. Surd. conf. 215. n. 68. lib. 3. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 5. cap. 922. n. 26.

VII.

COMMODUM, aut premium ex actu, in quo pœna apponitur, quis reportare non debet, Gonzal. ad Regulam 8. Cancel. gloss. 24. n. 105.

VIII.

COMMODUM & incommodum, æqualiter determinantur. l. secundum naturam 10. ff. de Regul. Juris. l. Plautius 49. ff. ad L. Falcid. l. quoties 23. ff. ad Trebell. Surd. conf. 150. n. 11. Quia ferendus non est, qui commoda amplectitur, & incommoda recusat, l. manifestissimi 22. §. pen. C. de furtis. Steph. Gratian. d. tom. 5. cap. 916. num. 35. ubi n. 36. limitat, quando ex diverso fonte proveniunt, diver-

sasque causas respiciunt, & Surd. d. consil. 150. n. 87. limitat etiam, quando non est par ratio.

CAP. XLIV.

Communio. Communis.

Communiter.

Axioma I.

Communio non solet operari in rebus divi-
duis. Bald. Alber. Cuman. Florian. in l. si commu-
nem 10. ff. quem serv. amitt. Felin. in c. 1. n. 12.
vers. primò de reser. Pacian. consil. 139. n. 40.

II.

In re communi plures unius vicem sustinent,
ejusdemque omnino juris censentur. l. 10. ff. de
pact. gloss. in l. si quis ex argentariis. 6. §. cogen-
tur. ad verb. edere. ff. de edend. Bald. consil. 396.
n. 4. vol. 1. Phil. Matth. inter Consil. Marp. consil.
27. vol. 2. n. 19.

III.

Res communes plerumque neglectui esse so-
lent, quasi alienæ, nisi certus his rebus admini-
strator præficiatur. l. 2. C. quand. & quib. quarta
pars deb. C. A. quod cuiusque univ. th. 5. f. & ideo
communio tantum consensu contrahitur. §. 28.
l. de Rev. div. Wef. in Pam. pro Socio n. 4. nec
quisquam aut inchoandam bonorum commu-
nionem, aut ad persistendum in eâ compelli pot-
est. d. l. si non sortem 26. §. si centum 4. ff. de con-
dict. ind. l. fin. C. comm. divid. quo spectat, quod
traditur in l. in re communi 26. ff. de serv. urb.
præd. l. qui neque 8. §. fin. de reb. eor. qui & in l.
sancimus 34. §. ne autem communione 2. C. donat.
ubine donatarius quidem in rei donata commu-
nionem cum donatore perseverare cogitur, non
aliam ob causam, quam ne aliqua contentio in-
ter eos oriatur, Regner. Sixtin. inter Consil. Marp.
consil. 11. vol. 3. n. 2. & 3.

Dispositio enim communionem perpetuam
inducens est odiosa. l. fin. C. comm. divid. d. l. 77.
§. dulcissimis 20. de leg. 2. Hinc pactum ne un-
quam bonorum fiat divisio, sed ut in communio-
ne perpetua stetur, non valet. l. in hoc iudicium
14. §. si conveniat 2. ubi gloss. & Dd. ff. comm.
divid. Bart. in l. si convenerit. ff. pro Socio, & Ja-
son. in d. l. si non sortem. §. centum. de condict.
ind. Lud. Rom. consil. 13. Henning. Gorden. con-
sil. 10.

Quod procedit, etiam si per sententiam arbitri,
cui litare promissimus, id fiat, quia non potest fa-
cere ne in perpetuum dividatur, ut probat Alex.
in consil. 48. visis & accurate. col. pen. in 6. vol. no-
viter edito, adeo ut tale pactum non obliget
etiam naturaliter, ut tradit Angel. in consil. 225. in-
cip. punctus talis col. 1. libera enim rerum suarum
dispositione quis privaretur, quod esse non de-
bet. l. nec emere 16. C. de jur. delib. cum quilibet
in re sua sit moderator & arbiter. l. sed si lege 25.
§. consulta 11. ff. de pet. hered.

Limita 1. Nisi iuramentum adfuerit, quia iu-
rumentum debet adimpleri in forma specifica.
cap. ad nostram. 17. de iurejur.

Limita 2. Quod non procedat, ubi esset præ-
scri-